

INTEGRACIÓ DOCENT D'EINES PER AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES PROFESSIONALS.

Autor: Isabel Crespo García

Departament: Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació

Centre: Psicologia

E-mail: Isabel.crespo@uab.es

Coautors: María José Luque Cubero, Sílvia Camps Soler, Amaya Cazorla Luengo, Meritxell Portell Llenas

RESUM DE L'EXPERIÈNCIA

L'experiència està emmarcada dins d'una assignatura de segon cicle, de les titulacions de Psicologia i Criminologia, que pretén donar eines per a la intervenció en l'àmbit de les famílies en risc d'exclusió social i de la protecció de menors.

Els objectius bàsics de la metodologia docent són:

- Promoure coneixements i habilitats per interpretar un cas real, tot aplicant els conceptes desenvolupats en el marc teòric de l'assignatura.
- Entrenar en l'ús d'eines i desenvolupar habilitats pròpies del psicòleg que treballa en aquest camp.
- Proporcionar experiències reals, així com simulacions de l'experiència real que facilitin una aproximació al rol professional.
- Utilitzar i testar noves eines virtuals que recolzin l'organització docent, així com l'autonomia dels estudiants.

Les classes es distribueixen entre teoria i pràctiques. Els continguts teòrics s'agrupen al voltant de quatre blocs temàtics. Es treballen a partir de l'anàlisi d'un cas de manera continuada al llarg del semestre. Per fer això cada bloc s'estructura en quatre eixos:

- primer, exposició teòrica per part del professor;
- segon, sessions de treball i tutories per aclarir els dubtes;
- tercer, sessió de discussió grupal on els alumnes exposen la resolució de cada apartat i entrega escrita de l'apartat (treball grupal);
- quart, reflexió personal sobre els aprenentatges a partir de la sessió anterior.

Per a les classes de pràctiques els alumnes tenen dues opcions:

- treballar a l'aula l'entrevista en situacions de "role play" a partir d'un cas
- col·laborar en activitats emmarcades en projectes de intervenció socioeducativa amb menors en situacions de dificultat social.

Tot recolzant les sessions presencials, els estudiants disposen de diferents eines en una web desenvolupada en un projecte europeu (www.5d.org). Aquestes eines inclouen guies interactives il·lustrades amb vídeos, recursos en xarxa, formularis per a diaris de camp i espais wiki per a la publicació.

PARAULES CLAU

planificació docent, noves tecnologies, competències professionals

DESENVOLUPAMENT

1. OBJECTIUS:

Els objectius bàsics de la metodologia docent són:

- Promoure coneixements i habilitats per interpretar un cas real, tot aplicant els conceptes desenvolupats en el marc teòric de l'assignatura.
- Entrenar en l'ús d'eines i desenvolupar habilitats pròpies del psicòleg que treballa en aquest camp.
- Proporcionar experiències reals, així com simulacions de l'experiència real que facilitin una aproximació al rol professional.
- Utilitzar i testar noves eines virtuals que recolzin l'organització docent, així com l'autonomia dels estudiants.

2. . DESCRIPCIÓ DEL TREBALL

Aquesta experiència es porta a terme en les titulacions de Psicologia i Criminologia, en una assignatura optativa de segon cicle: Infància i Famílies en dificultats socials. Els objectius de l'assignatura són:

- Analitzar els contextos socials de dificultat per el desenvolupament humà.
- Introduir l'anàlisi de les dinàmiques familiars, prioritant una perspectiva sistèmica.
- Donar a conèixer el rol del psicòleg en el sistema de protecció a la infància.
- Introduir la detecció, avaluació i intervenció en casos de maltractament infantil.

III Jornada d'Innovació Docent 2006

- Reflexionar sobre la intervenció amb infància i famílies en risc social i la seva coordinació amb altres professionals

Les classes es distribueixen entre teoria i pràctiques. Els continguts teòrics s'agrupen al voltant de quatre blocs temàtics: Anàlisi dels factors de risc i de protecció; Anàlisi familiar; Maltractaments; Comunicació. La informació necessària està disponible al campus virtual, de tal manera que l'alumne pot anar treballant de manera més autònoma.

Es treballa a partir de l'anàlisi d'un cas de manera continuada al llarg del semestre seguint la metodologia d'avaluació per problemes. Per fer això cada bloc s'estructura en quatre eixos:

- primer, exposició teòrica per part del professor: serveix per enquadrar els coneixements que s'els demanarà;
- segon, sessions de treball i tutories: serveixen per aclarir els dubtes;
- tercer, sessió de discussió grupal on els alumnes exposen la resolució de cada apartat i entrega escrita de l'apartat (treball grupal): permet als alumnes veure altres maneres d'interpretar, integrar i analitzar les informacions;
- quart, reflexió personal sobre els aprenentatges a partir de la sessió anterior.

Tot això ens permet treballar les competències tant en el saber específic de l'assignatura com en el saber fer del professional.

Per a les classes de pràctiques els alumnes tenen dues opcions:

- treballar a l'aula l'entrevista en situacions de "role play" a partir d'un cas
- col·laborar en activitats emmarcades en projectes de intervenció socioeducativa amb menors en situacions de dificultat social.

Tot recolzant les sessions presencials, a més del campus virtual, els estudiants disposen de diferents eines en una web desenvolupada en un projecte europeu: www.5d.org.

En ella trobaran informació sobre el projecte d'intervenció: les bases teòriques, la metodologia, com portar-ho a terme.....

A partir d'aquesta primera pàgina, els alumnes accedixen a Comunitat 5D. Allà es troba el llistat d'escoles on cada alumne farà les pràctiques. Si per exemple l'alumne està treballant a El Barri d'en Murri Rom es trobarà les eines que li ajudaran a desenvolupar la seva tasca com els Diaris de Camp i el Pla de Treball.

III Jornada d'Innovació Docent 2006

El formulari del diari de camp és una eina de descripció (correspon a la part que anomenem narrativa) i reflexió (correspon a la part que anomenem personal) sobre les seves pràctiques:

Al Pla de Treball, a més de les informacions sobre les pràctiques, el calendari,.... ens trobem amb una eina com és el feedback. A partir dels diaris de camp dels alumnes donem un feedback general on es donem orientacions, suggeriments, elements de relació amb la teoria,.....

Un altre element interessant accessible a tots els alumnes són les eines comuns com: les guies interactives il·lustrades amb vídeos, recursos en xarxa, espais wiki per a la publicació....

Aquesta experiència es porta a terme en les titulacions de Psicologia i Criminologia, en una assignatura optativa de segon cicle: Infància i Famílies en dificultats socials. Els objectius de l'assignatura són:

Analitzar els contextos socials de dificultat per el desenvolupament humà.

Introduir l'anàlisi de les dinàmiques familiars, prioritzant una perspectiva sistèmica.

Donar a conèixer el rol del psicòleg en el sistema de protecció a la infància.

Introduir la detecció, avaluació i intervenció en casos de maltractament infantil.

Reflexionar sobre la intervenció amb infància i famílies en risc social i la seva coordinació amb altres professionals

Les classes es distribueixen entre teoria i pràctiques. Els continguts teòrics s'agrupen al voltant de quatre blocs temàtics: Anàlisi dels factors de risc i de protecció; Anàlisi familiar; Maltractaments; Comunicació. La informació necessària està disponible al campus virtual, de tal manera que l'alumne pot anar treballant de manera més autònoma.

Es treballa a partir de l'anàlisi d'un cas de manera continuada al llarg del semestre seguint la metodologia d'avaluació per problemes. Per fer això cada bloc s'estructura en quatre eixos:

primer, exposició teòrica per part del professor: serveix per enquadrar els coneixements que s'els demanarà;

segon, sessions de treball i tutories: serveixen per aclarir els dubtes;

III Jornada d'Innovació Docent 2006

tercer, sessió de discussió grupal on els alumnes exposen la resolució de cada apartat i entrega escrita de l'apartat (treball grupal): permet als alumnes veure altres maneres d'interpretar, integrar i analitzar les informacions;

quart, reflexió personal sobre els aprenentatges a partir de la sessió anterior.

Tot això ens permet treballar les competències tant en el saber específic de l'assignatura com en el sabè fer del professional.

Per a les classes de pràctiques els alumnes tenen dues opcions:

- treballar a l'aula l'entrevista en situacions de “role play” a partir d'un cas
- col·laborar en activitats emmarcades en projectes de intervenció socioeducativa amb menors en situacions de dificultat social.

Tot recolzant les sessions presencials, a més del campus virtual, els estudiants disposen de diferents eines en una web desenvolupada en un projecte europeu: www.5d.org.

En ella trobaran informació sobre el projecte d'intervenció: les bases teòriques, la metodologia, com portar-ho a terme.....

A partir d'aquesta primera pàgina, els alumnes accedeixen a **Comunitat 5D**. Allà es troba el llistat d'escoles on cada alumne farà les pràctiques. Si per exemple l'alumne està treballant a **El Barri d'en Murri Rom** es trobarà les eines que li ajudaràn a desenvolupar la seva tasca com els **Diaris de Camp** i el **Pla de Treball**.

III Jornada d'Innovació Docent 2006

El formulari del diari de camp és una eina de descripció (correspon a la part que anomenem narrativa) i reflexió (correspon a la part que anomenem personal) sobre les seves pràctiques:

The screenshot shows a web browser window with the following content:

- Browser: Microsoft Internet Explorer
- Address bar: http://www.sd.org/poststrike/index.php?module=mcSDOrg&func=groupFieldShow&cat=5d_community_5d_group.list&nbid=13f_1d_494
- Page Title: Comunitat 5D » Grups 5D » MENU_m2_2_4
- Formulari de diari de camp:
  - Títol: El Buri d'en Murri Ram al CFP Ravonner Solà
  - Aprentent: Tamara
  - Edat de l'aprenent: 9
  - Objectiu de l'observació: Juego de los Simpson
  - Data: 05-04-2020
  - Narrativa: Hoy ha sido un día especial, el colegio y los coordinadores han organizado una jornada de puertas abiertas. Esta sesión consistía en que cada alumno venía acompañado por un amigo pero con la condición que la actividad del barrio del Murri se seguía haciendo con normalidad. El propósito consistía en que nuevos alumnos del balomer conocieran el programa 5d y de esta manera el año que viene se pudiesen incorporar nuevos niños. Hoy Francisco no ha venido a decir nos que ha realizado la actividad con una niña. Mis compañeras que normalmente ayudan a la pequeña Tamara no han podido asistir así que Tamara y yo hemos decidido hacer la sesión juntos. Tamara ha venido acompañada de Sara. Sara en todo momento mostraba interés por la actividad y en cierto modo tenía un parecido a Tamara, predispuesta a cualquier tarea, con mucha imaginación y con una actitud correcta. Tamara hoy ha conseguido el nivel de experto de los simpson. Primero ella le ha mostrado a la amiga como se realizaba un capítulo de estos y luego Sara le ha explicado el suyo propio. Al acabar la actividad hemos escrito al Murri.
  - Personal: Me he sorprendido muchísimo con Tamara, ya que normalmente con los niños que he estado antes, les tenía que insistir a la hora de hacer las actividades. Con Tamara es diferente, ella siempre está dispuesta a participar. Hoy con motivo de los jornadas abiertas ha mantenido un rol de educadora respecto a la amiga que había traído. Le ha explicado como funcionaba el juego y luego le ha hecho hacer un capítulo. Es una niña increíble.
- Menú lateral: 'QUICK MENU' with links to 'Comunicació 5D', 'Grups 5D', 'Artefactes 5D', 'Entorns Virtuals (LABYrinth)', and 'Biblioteca'. Below are icons for 'SD Room', 'LABYrinth', 'MySDgroup', and 'SD Artefacts'.
- Idioma: 'Escull la teva llengua: CATALÀ | DANCK | ESPAÑOL | ENGLISH | SVENSKA'
- Footer: 'Guia reflexiva sobre educació intercultural: Presentació en vídeo i discussió sobre situacions concretes en la interacció entre experts i aprenents.'

Al Pla de Treball, a més de les informacions sobre les pràctiques, el calendari,.... ens trobem amb una eina com és el feedback. A partir dels diaris de camp dels alumnes donem un feedback general on es donem orientacions, suggeriments, elements de relació amb la teoria,....

Un altre element interessant accessible a tots els alumnes són les eines comuns com: les guies interactives il·lustrades amb vídeos, recursos en xarxa, espais wiki per a la publicació....

3. RESULTATS I/O CONCLUSIONS

Treballar a partir d'un cas, em primer lloc, incrementa de manera substancial la motivació dels alumnes. Els planteja el repte de situar-se en el rol professional que desenvoluparan posteriorment constituint una aproximació a la "vida real".

L'estructuració de l'assignatura en la qual els alumnes disposen des del principi de tot el material els permet organitzar de manera més autònoma els seus aprenentatges. A més

III Jornada d'Innovació Docent 2006

la inclusió de sessions de tutories individuals i, sobretot, la sessió grupal facilita la reflexió sobre què han après que posteriorment posen per escrit.

Avaluar de manera continuada permet a l'alumne saber on situar-se, és un procés que es va donant al llarg de tot el semestre i fomenta la consciència respecte als aprenentatges (tant conceptuals com competencials).

D'altra banda, les pràctiques de l'assignatura seguint aquesta mateixa metodologia d'anàlisi de casos recolza les competències del saber fer.

Tota l'estructura desenvolupada mitjançant l'ús de les noves tecnologies permet treballar més en profunditat els continguts de l'assignatura.

4. BIBLIOGRAFIA

BAÑOS, J. E. El aprendizaje basado en problemas. Educ. Med. 4 (2001): 4-12.

CEBRIAN, M. (2003) Enseñanza virtual para la innovación universitaria. Narcea Ediciones.

KINSHUK, Hh. Et al. (2001) "trends in Web-based learning environments". Distance education Report.

CASTAÑEDA, R. (2000) "El profesional universitario del siglo XXI: las nuevas tecnologías de la información y las comunicaciones como herramientas para la formación continua y la mejora docente". Revista de enseñanza universitaria, nº16, 31-38.